

**OLIY TA'LIM MUASSASALARI MINTAQAVIY INNOVATSION
INFRATUZILMANING ASOSIY ELEMENTI SIFATIDA**

G.M.Qudratova

Osiyo xalqaro universiteti, Buxoro

Oliy ta'lim muassasalari (OTM) yangi avlod mutaxassislarini tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Ular ta'lim, tadqiqot va ilmiy salohiyatni rivojlantirishga hissa qo'shadi hamda innovatsion infratuzilmaning ajralmas qismidir. Oliy ta'lim muassasalari (OTM)ning ta'lim va tadqiqotdagi roli nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalarni ham berishga qaratilgan. Zamon talablariga muvofiq, oliy ta'lim muassasalari (OTM) texnologik yangiliklarni ishlab chiqish va innovatsiyalarni joriy etish uchun zarur infratuzilmani ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu jarayonlar oliy ta'lim muassasalari (OTM) orqali kadrlarni tayyorlash, ilmiy izlanishlarni olib borish va iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shishda uzoq muddatli ahamiyatga ega.

Hozirgi kunga kelib, oliy ta'lim muassasalari (OTM) va ularning innovatsion infratuzilma sifatidagi roli ustida ko'plab tadqiqotlar amalga oshirilgan. Oliy ta'lim muassasalari (OTM)ning ta'lim va tadqiqotdagi ahamiyati sohasida keng ko'lamlı adabiyot mavjud bo'lib, shu bilan birga rivojlangan mamlakatlarning tajribasi va O'zbekistonning innovatsion yechimlari o'rtasida solishtirma tahlillar ham o'tkazilgan.

Oliy ta'lim muassasalarining tarixiy tendensiyalariga nazar tashlaydigan bo'lsak, AQShda 1950-yillarda ilmiy tadqiqotlar oliy ta'lim muassasalari (OTM) orqali rivojlana boshlagani ko'zga tashlanadi. Ushbu davrda oliy ta'lim muassasalari (OTM) o'z faoliyatlarini ilmiy izlanishlar va tadqiqotlarga asoslangan holda olib borishga intilmoqda. Amerikaning **Stanford** va **MIT** kabi universitetlari o'z tadqiqot laboratoriyalarida yangi texnologiyalarni ishlab chiqib, ularni tijoratlashtirishda ilg'or tajribalarga ega.

O'zbekistonga kelsak, oliy ta'lim muassasalari (OTM)idagi 1990-yillardan boshlab olib borilayotgan islohotlardan keyin ta'lim tizimida qator muhim o'zgarishlar sodir bo'ldi. Mustaqillik davrida O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari (OTM)i uchun innovatsion g'oyalar va metodologiyalarni tatbiq etish, hukumat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi va yangi qirralarini ochishga intilish muhim yo'nalishlardan biriga aylandi. **Innovatsion faoliyatni rivojlantirish to'g'risidagi** qonun va boshqa me'yoriy hujjatlar oliy ta'lim muassasalari (OTM)ning innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish va tatbiq etishga tayyorlashda yangi imkoniyatlar yaratdi.

Joriy tendensiyalar haqida gapirganda, Yevropa va AQSHda universitetlar o'rtasida xavfsizlik, sog'liqni saqlash va energiya sohalarida innovasion dasturlar amalga oshirilmoqda. **Yevropa Ittifoqi** doirasida talabalar almashinuvi va ilmiy tadqiqotlar o'rtasida xalqaro hamkorliklarni ochish uchun **Erasmus+** dasturi taklif etadi. AQSHdagi

National Science Foundation esa innovatsion tadqiqotlarni moliyalashtirish va yangi g'oyalar yaratishga qaratilgan tadqiqot dasturlarini qo'llab-quvvatlaydi.

O'zbekiston innovatsion ta'limni rivojlantirishga intilmoqda, jumladan, "Yoshlar uchun innovatsion dasturlar" kabi loyihalarni amalga oshirmoqda. Bu dasturlar, oliy ta'lim muassasalari (OTM) va startaplarni birlashtirib, talabalarni yangi g'oyalar bilan tanishtirish, ularni ilmiy tadqiqotlar olib borishga va amaliyotda foydali bo'lishga o'rgatishga qaratilgan. Buning natijasida oliy ta'lim muassasalari (OTM) yuqori sifatli mutaxassislar tayyorlashda muhim rol o'ynashmoqda.

Kelajakdagi tendentsiyalar ham oliy ta'lim muassasalari (OTM) mintaqaviy va xalqaro innovatsion tadqiqotlar uchun markazga aylanishini ko'rsatmoqda. AQSHda oliy ta'lim muassasalari (OTM) startaplarni qo'llab-quvvatlash va ilm-fanni amaliyotga tatbiq etishda tayyorlanmoqda. Buning samarasi sifatida oliy ta'lim muassasalari (OTM) innovatsion tadqiqotlar va tayyorlangan talabalarni ishbilarmonlikka tayyorlashda katta muvaffaqiyatlarga erishmoqda. O'zbekistonda oliy ta'lim muassasalari (OTM) o'zaro hamkorlik va xalqaro aloqalar orqali innovatsiyalari rivojlantirishda yangi yo'nalishlar ochmoqchi.

Shuningdek, O'zbekiston va xalqaro miqyosda olib borilayotgan tadqiqotlar innovatsion dasturlarni ishlab chiqishga, ularni yanada kengaytirishga va xisobga olishga yordam beradi. Bu jarayonda oliy ta'lim muassasalari (OTM) ta'lim sifatini oshirish, ilg'or tajribalarni joriy etish va mintaqaviy rivojlanishga hissa qo'shishdagi o'rnini mushak sifatida ko'ramiz.

Umumiy xulosalar shundan iboratki, oliy ta'lim muassasalari innovatsion infratuzilmaning muhim elementlaridan biri sifatida tahlil qilinadi va ularning roli nafaqat milliy, balki xalqaro taraqqiyotga qaratilgan. Innovatsiyalarni joriy etish va tadqiqotlar davomida oliy ta'lim muassasalari (OTM) yangi g'oyalarni rivojlantirishda kuchli platforma sifatida xizmat qilishga intiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Supiyevna, B. M. (2025). G'AZNACHILIK-DAVLAT MOLIYASINING ENG MUHIM BO'LAGI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(5), 117-123.
2. Supiyevna, B. M. (2025). BUDGETING IN THE PUBLIC SECTOR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(6), 90-95.
3. Sodiqova, N. (2025). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' TECHNICAL THINKING IN ECONOMICS CLASSES. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(1), 885-891.
4. Islomova, M., & Sodiqova, N. (2025). ILM-FAN VA TA'LIMDAGI INNOVATION RIVOJLANISHNING DOLZARB MUAMMOLARI. *Modern Science and Research*, 4(2), 300-307.

5. Bahodirovich, X. B., & To'rayevna, S. N. (2025). LOMBARD TASHKILOTLARI VA ULARNING XIZMATLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 290-298.
6. Bahodirovich, X. B. (2025). XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA HISOB YURITISH SIYOSATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(6), 210-215.
7. Ёкубов, А. Б., & Алимова, Ш. А. (2024). МАКРОЭКОНОМИКА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРИИ И СОВРЕМЕННОЙ ПРАКТИКИ.
8. Abidovna, A. S. (2025). INVESTMENT PROJECTS: ADVANCED MANAGEMENT AND EVALUATION. *SHOKH LIBRARY*.
9. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 112-121.
10. Hakimovich, T. M. (2025). O 'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG 'BATLANTIRISH UCHUN FOYDALANILADIGAN MOLIVAVIY VOSITALAR TAHLILI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 141-150.
11. Ibdulloyevich, I. E. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA ISHBILARMONLIK MUHITINI YAXSHILASH ISTIQBOLLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 51, 258-266.
12. EI, I. (2025). MINTAQALAR VA MA'MURIY HUDUDLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI INVESTITSIYA BILAN TA'MINLOVCHI IQTISODIY TIZIM SIFATIDA. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 58-69.
13. Azimov, B. F., & Yodgorova, Z. Y. (2025). METHODS OF STUDYING THE STATE OF COMPETITION IN THE EDUCATIONAL SERVICES MARKET. *SHOKH LIBRARY*.
14. Azimov, B. F. (2025). INNOVATSIYALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASH XIZMATLARI: ISPANIYA, POLSHA VA BOLGARIYA TAJRIBALARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 12-23.
15. Raxmonqulova, N. O. (2025). DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY ON A GLOBAL SCALE AND THE EXPERIENCE OF COUNTRIES. *SHOKH LIBRARY*.
16. Қизи Рахмонқулова, Н. О. (2023). КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИНГ ХУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ.“. *Экономика и туризм" международный научно-инновационной журнал*, 6, 14.
17. Shadiyev, A. X. (2025). DEVELOPMENT OF THE CURRICULUM FOR ECONOMIC DISCIPLINES IN PRIVATE UNIVERSITIES. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(1), 389-396.
18. Shadiyev, A. X. (2025). METHODS OF TEACHING THE “ECONOMIC THEORY”. *SHOKH LIBRARY*.
19. Zaripova, G., & Naimova, N. (2025). INFLYATSIYA VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI. *Modern Science and Research*, 4(2), 371-378.
20. Akbarovna, N. N. (2025). PROBLEMS OF INCREASING INVESTMENT ACTIVITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION. *SHOKH LIBRARY*.

21. Jumayeva, Z. (2023). BASICS OF NATIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT. *Modern Science and Research*, 2(12), 296-300.
22. Bostonovna, D. Z. (2023). CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVEMENT OF BANK AUDIT IN COMMERCIAL BANKS. *IMRAS*, 6(6), 118-124.
23. Tagayeva, R., & Bobojonova, M. J. (2025). BYUDJET, UNING SHAKLLANISHI VA TAQSIMLANISHI. *Modern Science and Research*, 4(2), 387-393.
24. Bobojonova, M. J., & Toshev, M. H. (2025). JAHON BOZORIDA YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH TENDENSIYASI: FAKTLAR VA KO'RSATKICHLAR ASOSIDA TAHLIL. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 120-128.
25. Жумаева, З. К. (2024). РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ ИНДУСТРИЙ КАК ФАКТОР РОСТА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ: ОБЗОР ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.
26. Жумаева, З. К. (2024). Инвестиционная Активность Как Основной Элемент Организационно-Экономического Механизма Маркетинга Территории. *Miasto Przyszłości*, 55, 1411-1417.
27. Ibragimov, A. (2025). PROSPECTIVE WAYS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT TO THE NATIONAL ECONOMY. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(1), 137-143.
28. Qahhorova, J., & Ibragimov, A. (2025). ХОРИЙИ ИНВЕСТИТСИЯЛАР АНАМИЯТИ, ОМИЛЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ. *Modern Science and Research*, 4(2), 283-291.
29. Алимова, Ш. А., & Джураева, М. С. (2025). ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЕКТЫ: УПРАВЛЕНИЕ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 81-87.
30. Игамова, Ш. З. (2024). МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ФОРМИРОВАНИЮ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИННОВАЦИОННОГО развития ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ. *Gospodarka i Innowacje*, 43, 335-340.
31. Baxtiyorova, J., & Djurayeva, M. S. (2025). BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA RAQOBATNING ROLI. *Modern Science and Research*, 4(2), 477-485.
32. Husenov, A., & Qudratova, G. (2025). RAQOBAT VA RAQOBAT STRATEGIYALARI: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR. *Modern Science and Research*, 4(2), 292-299.
33. Azimov, B. F., Maksudovich, A. Z., & Qudratova, G. M. (2025). THE IMPORTANCE OF INNOVATION IN ENHANCING THE COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION UNIVERSITIES. *SHOKH LIBRARY*.
34. Qudratova, G. M. (2025). THE EVALUATION OF UNIVERSITY COMPETITIVENESS: A REVIEW OF METHODOLOGIES. *SHOKH LIBRARY*.
35. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RISK REGULATION IN BANKING SYSTEM. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 231-237.

36. Bahodirovich, X. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK TIZIMI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 396-404.

37. Bahodirovich, X. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY XIZMATLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 223-230.

38. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). OLIY TA'LIM MUASSASALARINING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISH MINTAQANI IJTIMOY VA IQTISODIY YUKSALTIRISH GAROVI SIFATIDA. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 46-54.

39. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). ISPANIYADA INNOVATSIYALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASH SOHASIDAGI ILG 'OR TAJRIBALAR. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 24-35.

40. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASIDAGI IJTIMOY VA IQTISODIY HOLAT, HUDUDDA SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 23-30.

41. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). TYPES OF CREDIT PRODUCTS. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 269-277.

42. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). OZBEKISTONDA INNOVASION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH STRATEGIYASI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 36-45.

43. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATSION FAOLIYATNI QO 'LLAB-QUVVATLASHNING YEVROPA MAMLAKATLARI TAJRIBALARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 35-44.

44. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATSIYALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASHNING TASHKILY TUZILMALARI: INFRATUZILMAVIY TASHKILOTLAR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 25-34.

45. Azimov, B. F., Maksudovich, A. Z., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATIVE ACTIVITY AS A FACTOR IN ECONOMIC DEVELOPMENT. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 453-459.

46. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2024). TIKUVCHILIK SANOATI KORXONALARIDA BAZAVIY INNOVATSION STRATEGIYALARNI TAKOMILLASHTIRISH. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 332-336.

47. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). AHOLINING OZINI OZI BANDLIGINI TAMINLASHNING MAZMUN-MOHIIYATI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 162-166.

48. Azimov, B. F., Shadiyev, A. X., & Qudratova, G. M. (2025). TANNARX VA UNING IQTISODIY TAHLILDAGI ROLI: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 86-93.

49. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). KORXONADA ISH HAQI TO'LASH TIZIMLARI VA SHAKLLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(2), 279-285.

50. Qudratova, G. M. (2024). METHODOLOGY OF ANALYSIS OF COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN BUKHARA REGION. *International journal of artificial intelligence*, 4(10), 341-345.

51. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). OZINI OZI BANDLIGINI TAMINLASHNING ILGOR XORIJIY TAJRIBASI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 176-181.

52. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). ENTERPRISE MARKETING STRATEGY. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 259-265.

53. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). MONOPOLIYA VA ANTIMONOPOL SIYOSAT. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(2), 464-468.

54. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). AHOLINING O'ZINI O'ZI BANDLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(2), 321-325.